

SZEGED FÖLSZABADULÁSÁTÓL AZ ORSZÁG FÖLSZABADULÁSÁIG 1944—1945; A FÖLSZABADULT SZEGED ELSŐ ÚJSÁGJAI

A városi Somogyi-könyvtár sikerrel folytatja kiadványsorozatának publikálását. Legutóbb — a felszabadulási évforduló jegyében — a sorozat 9. darabja jelent meg. A hasznos kis könyvecske — *Péter László szerkesztésében* — 1944. október 11-től 1945. április 4-ig tartalmazza a felszabadulás történetének időrendi áttekintését. Forrásai — a *Felszabadulás* című dokumentumkötet, és a helyi lapok — alapján tömören, frappánsan jelzi a jelentős országos és a kisebb horderejű eseményeket, a „nagy” napoknak mégis „jellemző epizódjai”-t. Az események napról napra történő praktikus követésével a kötet nagymértékben megkönnyíti a tájékozódást a két év eseménydsungelében.

Idézzük fel a kiadvány utolsó tételét, a harc végét s az új élet kezdetét jelentő április 4-ét. „A 2. és 3. Ukrán Hadseregcsoport csapatai befejezték az ország egész területének felszabadítását a német fasiszták és nyilas csatlósai uralma alól: Az ország egész területe fölszabadult! Reggel 8-kor Baktóban megkezdték a földosztást!” Az összeállításához csatlakozva (mintegy szöveggyűjteményként jelent meg *A fölszabadult Szeged első újságjai* című, xerox-eljárással készült újsághasonmás-

gyűjtemény. A hasonmások elkészítése több okból is célszerű volt: egyrészt könnyen elérhetővé teszi, másrészt megkíméli a ritka, történelmi jelentőségük miatt sokat forgatott, s megkopott eredeti példányokat.

A következő újságok első számainak (illetve egy-egy oldalának hasonmása készült el: Szegedi Népakarat, 1944. okt. 18. (a felszabadult Magyarország második újságja.); Délmagyarország, 1944. nov. 19. (szerkesztő bizottsága: Balogh István, Erdei Ferenc és Révai József); Délmagyarország, 1944. dec. 3. (tartalmazza a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front programját); Munka, 1945. jan. 1.; Szabad Ifjúság, 1945. febr. 11.; Utunk, 1945. febr. 28.; Szegedi Szabad Szó, 1945. márc. 18. (Erdei Ferenc cikke a Földreformról); Utunk, 1945. máj. 9. (az egyetemi ifjúság kiáltványa: „Az egyetem ezentúl... József Attila nevét viselje.” — Az aláírók között ott a szerkesztő is); Délmagyarország, 1945. szept. 28. (Magyarország újjáépítésének hároméves terve).

A Somogyi-könyvtár tudós munkatársaitól még sok hasonló forrásértékű kiadványt várunk! (*A Somogyi-könyvtár kiadása, Szeged, 1969.*)

JANKOVICS JÓZSEF

A JÓZSEF ATTILA TUDOMÁNYEGYETEM BESZÁMOLÓJA 1948—1967

Főleg a Szeged irodalmát érintő vonatkozásokat keresve lapoztuk át e könyvet, mely részletes elemzése az egyetem fölött húsz évnek, s több olyan dolgot találunk, melyre fontosnak tartottuk a Tiszatáj hasábjain is felhívni a figyelmet. A beszámoló röviden megemlékezik a Szegedi Fialatok Művészeti Kollégiumáról, József Attila kapcsolatáról az egyetemmel. A húsz év mérlegéből számunkra a legérdekesebb Ruzsoly József cikke volt az egyetemi sajtóról, mely teljesebb formájában most jelent meg *Éveinkről* címmel. (Szegedi Egyetem, 1968. okt. 8.) Írásában Ruzsoly megemlíti az első szegedi egyetemi lapot, ez a *Szegedi Híd*, melyben publikált például Kodolányi János és Németh László is. A felszabadulás után egy-egy számmal jelentkezett az *Egyetemi Élet* és az *Egyetemi Ifjúság*. E kezdeménye-

zések után 1952-ben megjelent egy évfolyam terjedelmével az *Egyetemek és Főiskola*, s végül a (rég) *Szegedi Egyetem* (1953—56). A kéthetenként megjelent lapról írva a szerző megemlíti az újság szemléletbeli hibáit, de elismeri nem csekély jelentőségét is. Az ellenforradalom idején megszűnt lapot a sokszorosítványként megjelentetett *Egyetemi Lapok* (1957) követte, majd 1963-tól napjainkig az (újabb) *Szegedi Egyetem*. Ruzsoly cikkének mintegy felét ennek értékelésére fordítja. Kiemeli, hogy a Szegedi Egyetem testvérpapjaitól való legfőbb megkülönböztető vonása mindig az irodalomcentrikusság volt. Kitér a szerző a lap elvi és gyakorlati kérdésekről folytatott vitáira, s 1968-as formái megújulására is. (*A József Attila Tudományegyetem kiadása. Szeged, 1968.*)

BÁRDOS JÓZSEF